

Donderdag 26 september 2024 – 20:00

SINT-DIMPNAKERK

Les Passions de l'Âme & Benoît Laurent

In de tuin van de hoboïst

LES PASSIONS DE L'ÂME

Benoît Laurent barokhobo

Meret Lüthi viool en artistieke leiding

Rachel Stroud viool

Jonas Krebs viool

Sabine Stoffer viool

Lukas Hamberger viool

Ildikó Sajgó viool

Javier López-Sanz altviool

Maria Kropotkina altviool

Rebeca Ferri cello

Linda Mantcheva cello

Tom Devaere contrabas

Ieva Saliete klavecimbel

Francesco Intrieri hobo

Christian Holenstein hoorn

Denis Dafflon hoorn

Josep Casadellà fagot

Dit concert wordt opgenomen door Klara en uitgezonden op woensdag 9 oktober.

van roey

BOUWEN MET MENSEN

Programma

Giovanni Battista Sammartini (1700-1775)

Symfonie Nr. 21 in D groot

Nicola Antonio Porpora (1686-1768)

Uit de opera «Ariadne»: «Miseri fuenturati»,

Aria voor sopraan, strijkers en solo hobo in G groot (instrumentale versie)

Christoph Willibald Gluck (1714-1787)

Uit het pantomimeballet "Don Juan", Wenen 1761: Sinfonia

Giuseppe Sammartini (1695-1750)

Concerto voor hobo Nr. 12 in C groot, GSM 1770 (eerste reprise in 300 jaar)

Giuseppe Sammartini (1695-1750)

Concerto grosso op. 5 Nr. 3 in G-moll, Andante sostenuto

Christoph Willibald Gluck (1714-1787)

Uit het pantomime ballet "Don Juan", Wenen 1761: Serenade

Giuseppe Sammartini

Concerto grosso op. 5 Nr. 3 in G-moll, Allegro

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Uit Concerto grosso op. 3, Nr. 2. in Bes groot HWV 313, Largo

Giuseppe Sammartini

Concerto grosso op. 5 Nr. 3 in G-moll, Sarabande – Allegro - Sarabande

Giovanni Battista Sammartini (1700-1775)

Symfonie Nr. 28 in Es groot, Allegro assai, Andante allegrino, Allegrissimo

Inleiding

Gesprek over familie Sammartini

Een familie met de naam Sammartini, gevestigd in Milaan met wortels in Frankrijk, nauw verbonden met de kunst van het hobo spelen en de thuisbasis van twee nakomelingen wiens carrières hen in zeer verschillende richtingen heeft geleid - een tuin die de broedplaats is geweest van veel muziek, vooral (maar niet alleen) voor de hobo. Genoeg stof voor een babbel tussen twee muzikwetenschappers met een passie voor de muzikale familie Sammartini:

MICHAEL BRAUN: Beste Benoît, de twee Sammartini broers Giuseppe en Giovanni Battista kunnen met recht worden omschreven als respectievelijk de Londense en Milanese Sammartini. Terwijl de jongere Giovanni Battista een lange en respectabele carrière opbouwde in Milaan, trok de oudere Giuseppe naar het buitenland. Wat motiveerde hem daartoe? Hoe was het muzikale leven in Londen, waar hij zich thuis voelde? En wat had hij de Londense markt te bieden?

BENOÎT LAURENT: In die tijd wedijverde Londen met Parijs om de titel van grootste en dichtstbevolkte stad van West-Europa. Bovendien was de economische dynamiek indrukwekkend en de bevolking had veel vrije tijd, waarbij muziek een belangrijke rol speelde. Er waren dus veel mogelijkheden voor een goede muzikant (vooral als Italiaan, Italiaanse muziek was erg in de mode in Engeland). Hij kon componeren en zijn werken laten uitvoeren, maar ook in het operaorkest spelen, privéconcerten organiseren en lesgeven aan aristocraten. Giuseppe maakte gebruik van al deze mogelijkheden en werd een toonaangevend musicus in het Londen van die tijd, hij speelde in de opera met Händel of Porpora, gaf les aan de familie van de Prins van Wales, etc. Aan de andere kant was hij nog een jonge musicus toen hij Milaan verliet. Op zoek naar avontuur dat hem ertoe bracht Europa te verkennen ...

Giovanni van zijn kant bleef in Milaan. Waardoor werd zijn muziek beïnvloed? Zou je Giovanni's muziek categoriseren als Milanese, Italiaanse of Europese muziek?

MB: Eigenlijk zou ik op alle drie ja kunnen zeggen. Tijdgenoten suggereren dat er een Lombardische instrumentale muziektraditie bestond die een referentiepunt voor Giovanni Battista moet zijn geweest. Giovanni's symfonieën in het bijzonder hebben een Italiaanse dimensie omdat hij gebruik maakte van de driedelige Napolitaanse opera-ouverture en vooral van het zogenaamde "ripienoconcert" voor strijkers zonder solo-instrument, waarvoor onder andere de Venetiaanse Antonio Vivaldi gekend was.

Lombardische symfonische muziek werd uiteindelijk Europees door de verspreiding van deze muziek via de muziekkuitgeverijen van Parijs en Londen, die je al noemde als grote metropolen. De symfonie werd een 'Europees genre van Italiaanse oorsprong', zou je kunnen zeggen.

Giovanni lijkt al vroeg ervaring te hebben opgedaan als hoboïst, een instrument dat al verankerd was in de familie. Wat betekende dat voor zijn broer Giuseppe? Hebben zijn hobospel en zijn stijl van componeren voor zijn eigen instrument later school gemaakt in Londen?

BL: Het lijkt geen twijfel dat de hobo erg aanwezig was in de familie Sammartini. Niet alleen was vader Alexis Saint-Martin een Franse hoboïst die naar Italië was gekomen om daar carrière te maken (hij speelde met Händel en Corelli), maar ook de moeder, Gerolama Federici, kwam uit een familie met meerdere hoboïsten. Bovendien leefde de beste bouwer van houtblaasinstrumenten van die tijd, Giovanni Maria Anciuti, in dezelfde buurt in Milaan!

Giuseppe's vroege composities zijn geschreven in een zeer Venetiaanse stijl (zijn eerste hoboconcert zou bijvoorbeeld verward kunnen worden met een concert van Albinoni), maar later veranderde zijn stijl sterk en werd veel galanter, beïnvloed door de muziek van Porpora en anderen. Hoewel zijn composities erg populair waren in Londen, werd hij in dit opzicht overschaduwd door Händel, en het was eerder zijn hobospel dat Engeland beïnvloed heeft. Tot in de 19e eeuw bleef hij de absolute referentie voor dit instrument. Zijn belangrijkste leerling, die hem aan het einde van zijn carrière opvolgde, was Thomas Vincent, die overigens zes erg mooie hobosonates componeerde.

Giovanni had wel een grote invloed als componist. Welke musici werden beïnvloed door zijn muziek?

MB: Christoph Willibald Gluck was een paar jaar in Milaan (1737-45) en zou in die tijd een leerling van Sammartini geweest kunnen zijn. Een stelling die wordt ondersteund door stilistisch bewijs en het gebruik van twee symfonische delen van Sammartini in Glucks latere toneelwerken.

Er zijn ook componisten in de Milanese kring die min of meer als zijn leerlingen kunnen worden beschouwd, zoals de vandaag minder bekende Antonio Brioschi of de componerende graaf Giorgio Giuliani. Mozart componeerde zijn eerste strijkkwartet, het "Lodi" kwartet K. 80, in de buurt van Milaan in 1770. Hij werd daarbij geïnspireerd door de Milaanse muzikscene en dus vermoedelijk ook door Sammartini, die toen nog leefde. Aan de andere kant is er de vraag of

Sammartini gevierd moet worden als de “vader van de symfonie” of slechts als een bijfiguur in de geschiedenis van het symfoniegenre. Maar misschien zijn dit discussies die ons eerder in de weg staan dan helpen bij het luisteren naar deze muziek ...

Giuseppe's carrière was - in tegenstelling tot die van zijn broer - echt internationaal. Strekte zijn netwerk zich verder uit dan Londen of Engeland?

BL: In de jaren 1730 was Giuseppe's reputatie gevestigd in heel Europa. Naast Italië, waar amateur fluitisten zijn composities bleven spelen, werd zijn muziek ook gespeeld in Dresden (J. G. Pisendel kopieerde zijn composities voor het hof-orkest van Dresden) en Stockholm (met dank aan J. H. Roman voor het Kungliga Hovkapellet). Verschillende van zijn werken werden uitgegeven in Nederland en Parijs, waar zijn muziek soms verward werd met die van zijn broer.

We hebben het al gehad over het ontstaan van de “nieuwe” symfonie die Giovanni Battista geschapen heeft. Zijn er volgens jou andere “Sammartiniaanse” bijdragen aan de muziektheorie of aan de muziekgeschiedenis in het algemeen?

MB: Afgezien van zijn rol in de geschiedschrijving van wat de symfonie als genre betreft - wat nog steeds de belangrijkste reden is waarom Giovanni Battista vandaag de dag nog steeds bij veel mensen bekend is - moet hij decennialang een beslissende op de Milanese kerkmuziek hebben gehad. Ook na zijn dood was dit werk nog enige tijd aanwezig en invloedrijk, in ieder geval in Noord-Italië. Helaas is er veel minder onderzoek verricht naar dit aspect van zijn oeuvre. Er is dus nog zeker veel te ontdekken.

BL: Ja! Ik zou graag willen weten wat de broers van elkaars muziek vonden.

MB: Precies. In onze tijd is er gelukkig veel interesse in de muziek van deze broers. Dat belooft.

Michael Braun & Benoît Laurent

Vertaling door Jelle Dierickx

Biografieën

Les Passions de l'Âme

Sinds 2008 zorgt Les Passions de l'Âme, het orkest voor oude muziek in Bern, voor een frisse luisterervaring onder de artistieke leiding van violiste Meret Lüthi. Met een onmiskkenbare "feu sacré" en een grote durf om risico's te nemen, brengt het internationale orkest historische schatten naar het heden en presenteren ze de werken in een authentieke uitstraling.

De musici van Les Passions de l'Âme zijn gespecialiseerd in historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijken in heel Europa en werken als solisten, kamermusici en orkestmusici en geven les aan instellingen zoals het Barokorkest van Freiburg, het Belgisch Barokorkest B'Rock, het Koninklijk Conservatorium van Brussel en de Hogeschool voor de Kunsten van Bern.

Benoît Laurent

Benoît Laurent studeerde blokfluit, barokhobo en moderne hobo in België (bij F. de Roos, P. Dombrecht, S. Cremers). Daarna vervolgde hij zijn studie bij Michael Niesemann aan de de HfM Würzburg. In 2008 won hij het prestigieuze Musica Antiqua concours in Brugge.

Benoît treedt regelmatig op met gerenommeerde orkesten en ensembles zoals Vox Luminis, Les Passions de l'Âme, Balthasar Neumann en anderen. Hij heeft Duitse muziek voor hobo ensemble en Duitse sonates voor het Ricercar label opgenomen (2010 en 2012). Hij heeft ook hoboconcerten van G. Sammartini opgenomen met "Les Muffatti" (2011), een hoboconcert van L. Lebrun met "Les Agremens" (2011), het concerto voor hobo en viool van J. S. Bach met het Kammerorchester Basel (2014), "Mr Händel's musicians" (hobosonates rond G.F. Händel, 2017) en "Serenissima" (muziek van rond 1726 in Venetië, 2021).

In 2020 voltooide hij zijn proefschrift over Giuseppe Sammartini en zijn repertoire voor blaasinstrumenten en is hij aangesteld als hoogleraar voor barokhobo en ornamentiek aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel.

Meret Lüthi

Violiste Meret Lüthi uit Bern weet als geen ander haar muzikanten en publiek zowel muzikaal als verbaal te inspireren. Sinds 2018 heeft zij als artistiek leider, dramaturge en concertmeester vorm gegeven aan het internationale gere nommeerde Les Passions de l'Ame, Orchester für Alte Musik Bern. Dit ensemble was reeds te gast op het Lucerne Festival, Tage Alter Musik Regensburg, Schwetzingen Festspiel en Musikfest Stuttgart. Zij werkte samen met artiesten als Dorothee Oberlinger, Els Biesemans, Simone Kermes, Kristian Bezuidenhout en Nuria Rial.

Meret Lüthi volgde haar opleiding in haar geboorteplaats bij de violisten Monika Urbaniak-Lisik en Eva Zurbrügg, en behaalde haar onderwijs- en concertdiploma's met onderscheiding. Haar studie strijkkwartet leidde haar naar Basel, naar Walter Levin, en ze studeerde barokviool bij Anton Steck in Trossingen.

Als bekende specialist in oude muziek is zij een regelmatige gast bij Radio SRF 2 Kultur en doceert barokviool en historische uitvoeringspraktijk aan Hochschule der Künste Bern. In 2017 ontving ze de Muziekprijs van het kanton Bern voor haar jarenlange uitstekende muzikale prestaties, en in 2020 de Cultuurprijs van Bürgi-Willert -Stichting. Haar artistieke werk is vastgelegd in opnames van Sony Music Switzerland en Ramée, die twee keer de Diapason d'or hebben gekregen en de OPUS KLASSIK, de Premio Abbiati en de CHOC de l'Année 2023 van Classica. In 2024 eerde de Zwitserse Vioolbouwschool haar met de "Golden Bow" voor bijzondere prestaties.

Sint-Dimpnakerk Geel

De Sint-Dimpnakerk, een prachtig voorbeeld van demergotiek, werd gebouwd in de periode 1349-1570. Oorspronkelijk werd ze opgericht als bedevaartskerk, een van de mooiste en belangrijkste herinneringen aan het unieke verleden van de Barmhartige Stede. Volgens de legende werden de Ierse koningsdochter Dimpna en haar biechtvader Gerebernus op deze plaats begraven. De kerk huisvest verschillende Vlaamse topstukken zoals het Sint-Dimpnaretabel, het Passieretabel en het Apostelretabel. Ook het renaissance praalgraf van de familie Merode is een absolute blikvanger.

EXPERIMENT/ILLEGITIME
KUNST/THEATER/JAZZ/ACROBATIE
KLASSIEKE MUZIEK/POEZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/PLAATS
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/LEVEN
GESCHIEDENIS/ERFGOED/GELUK
HEDENDAAGSE MUZIEK/FESTIVAL
POLITIEK/ECONOMIE/WORLDBANK
PERFORMANCE/SOCIOLOGIE
CHANSON/SOUNDSCAPE

Klara. Blijf verwonderd.

FESTIVAL VAN VLAANDEREN ANTWERPEN

AMUZ

Seizoen 24|25

**Beleef klassieke muziek
van de middeleeuwen tot vandaag
in een historisch kader**

met

Reinoud Van Mechelen,

Gwendoline Blondeel

& a nocte temporis

Trio Mediaeval & Catalina Vicens

Linos Piano Trio

Lux Beata

Ian Bostridge & Oxalys

Contre le Temps

Tenebrae

Hespèrion XXI

Sophie Gent, Jean Rondeau,

Thomas Dunford & Myriam Rignol

Lucile Richardot & Jean-Luc Ho

Théotime Langlois de Swarte

& William Christie

Appollo 5

Tasto Solo

en vele anderen.

Info & tickets: www.amuz.be

Droom je van je eigen tuin van Eden?

Ontdek alles over een klimaatbestendige tuin,
tuinstraten, behaag onze Kempen
en gratis tuinadvies van onze
kringloopkrachten aan huis via
www.kempen2030.be/wat-kan-ik-doen
of scan de code

Twee bijzondere
zorgverhalen verweven in
een erkend monument.

Eeuwenoude kruidenkennis,
besloten hofkes &
botanische kunst.

Hoe diepgeworteld in de
gemeenschap de Geelse
gezinsverpleging en
zorgcultuur groeide.

Ontdek dit (verl)Eden
in het

Gasthuismuseum Geel

www.gasthuismuseumgeel.be

ERKEND
MUSEUM

Geel

GASTHUIS
MUSEUM

van roey

BOUWEN MET MENSEN

Oostmalssteeweg 261 • 2310 Rijkvorsel • T +32 3 340 17 11 • info@vanroey.pro • www.vanroey.pro

COLOFON

ALGEMENE COÖRDINATIE EN ORGANISATIE

Festival van Vlaanderen Kempen vzw
met dank aan sponsor IOK
en mediasponsor Klara

ORGANISATIE

Dr. Jelle Dierickx
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
marketing & PR ad interim
Lieze Depuydt
productie

BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
François Mylle
secretaris
Greet De Clerck
Liana Davtyan
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Jelle Dierickx
Iris Teunissen
Michaela Defever
Lieze Depuydt

ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Jelle Dierickx
Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen vzw
Onder-den-Toren 12
2800 Mechelen

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel
uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is
lid van de European Festival Association en de
International Society for Contemporary Music.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

Bijzondere dank aan Gasthuismuseum
Geel voor hun gastvrijheid.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Kempen vzw

Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
kempen@festival.be

www.musica-divina.be

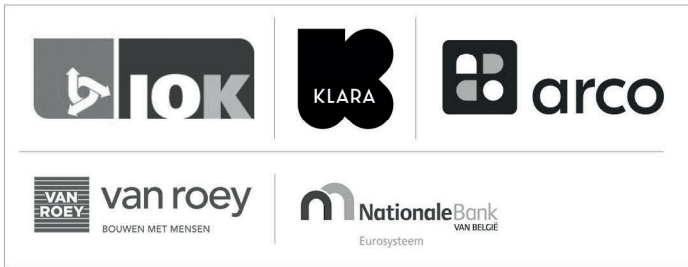
SUBSIDIENTEN

MET DE STEUN VAN

De steden Geel, Hoogstraten, Lier, Herentals, Hoogstraten en Turnhout en de gemeenten Mol, Westerlo, Heist-op-den-Berg en Scherpenheuvel-Zichem, de abdijen van Postel, Averbode en Tongerlo, en de kerkfabrieken en de toerismediendiensten van de betrokken steden en gemeenten.

SPONSORS

PARTNERS

